KultOrg – De Wachters van het Noorden

We begeven ons voor dit vraaggesprek richting Noorwegen, waar de vereniging KulturOrgan Skadinaujo (KultOrg) *al bijna tien jaar lang een geestelijke cultuurgetrouwe strijd voert. Als middelpunt van de Beweging staat hun tijdschrift die als nieuwsorgaan overwegend verspreid wordt binnen het Scandinavische cultuurgebied. Dat de vereniging onlosmakelijk verbonden is met een pan-Scandinavisch identiteitsbesef, wekte vanzelfsprekend de aandacht bij* Werkgroep Hagal *om grensoverschrijdende inspiratie in de kijker te zetten. Want zijn we niet allemaal min of meer bekend met de middernachtzon, de oude houten staafkerken en vikingschepen, de robuuste bergachtige inhammen en grillige kusten, de glasheldere meren en schitterende watervallen? Of worden we onthaald op de nakende werkelijkheid die onze mooie dromen aan diggelen slaan?* KultOrg*, geef acht!*

Waarom werd* KulturOrgan Skadinaujo *opgericht? Welke doelstellingen heeft de vereniging?

KultOrg: *KultOrg* werd gesticht vanuit onze opvatting, dat er nood was aan een ernstig platform / draagvlak voor mensen die geïnteresseerd waren in Scandinavische cultuur, met de nadruk op het religieuze en traditionele aspect ervan. Wanneer de interesse van de jeugd voor de eigen identiteit gewekt wordt tijdens de schoolgaande periode, is er helemaal geen draagvlak, waar de jeugd zich tot kan wenden. Dit had als gevolg, dat vele onernstige mensen zich konden ontplooien, en meer vernielden dan hun handelingen opgebouwd hadden. Door gebrek aan andere alternatieven begonnen wij ons eigen opzet, dat destijds begon met het afdrukken van een blad. Nadien hebben we de werkzaamheden uitgebreid met een vereniging rond het vormingsblad.

Cultuurtijdschrift KultOrg geeft artikels uit met een brede thematische spreiding, met het doel om kennis over het Scandinavische culturele en religieuze erfgoed en de Scandinavische identiteit aan nieuwe generaties te verstrekken. Onze speerpunten zijn de volgende:

- *Oudheidkunde*: Onze oudste geschiedenis en culturele oorsprong staan centraal in *KultOrg*. Daarin zoeken we de Indo-Europese wortels, die in de Scandinavische en Europese cultuur centraal gestaan hebben sinds mensenheugenis tot in onze eigen tijd.

- *Heemkunde*: Veel van het Scandinavische erfgoed ligt verborgen in plaatsnamen, gebruiken en tradities, sagen en mythes ... *KultOrg* wenst de kennis over het culturele erfgoed te belichten dat verscholen ligt in deze tradities, en diens wortels wij vaak kunnen volgen tot in de Indo-Europese tijd.

⊛ *Natuur*: Het Scandinavische culturele erfgoed is nauw verbonden met de natuur. *KultOrg* hanteert een natuurvisie, die in overeenstemming is met het culturele erfgoed. Dit gaat van inzet voor omgevingszorg tot het verstrekken van kennis over zelfbehoud en de bijzonderheid van de Scandinavische natuur.

⊛ *Tegencultuur*: *KultOrg* bevordert het culturele erfgoed en de eigen identiteit, met het opzet een hedendaagse culturele tegenkracht te zijn. Het erfgoed wordt in verband gesteld met het opbouwen van een bijderwetse identiteit en het doorgeven van deze. *KultOrg* schat ook denkers en gedachten uit onze tijd naar waarde, die mee helpen bouwen aan de bijzonderheid van de Scandinavische en Europese cultuur.

Wat betekent het woord* Skadinaujo *en wat houdt het in voor jullie?

KultOrg: Waarschijnlijk weet niet iedereen wat *KulturOrgan Skadinaujo* eigenlijk betekent. *Skadinaujo* is een gereconstrueerde Germaanse term voor Scandinavië, zoals men dus, naar verondersteld wordt, het woord 'Scandinavië' ongeveer 2000 jaar geleden zou hebben uitgesproken. De naam betekent letterlijk *Skades øy* 'Skaði's eiland'. Het lijkt wellicht ietwat vreemd om Scandinavië als een eiland aan te duiden, daar het eigenlijk maar een schiereiland is, doch juist daarom is het belangrijk om eens wat uit te wijden over de oeroude betekenis van het woord *øy* 'eiland'. Het Proto-Germaanse **awjô* van **agwiô* werd afgeleid van **ahwô*, dat water[1] betekent. De grondbetekenis van het woord *–aujo* is aldus 'land bij water of omringd door water'. Deze landmassa omvat vandaag de dag Denemarken, Noorwegen en Zweden. Ottar Grønvik geeft een voorstel voor de woordverklaring van *Skadin–* in het boek *Ondurdis og ondurgod: Studier over den førkristne religion i Norden*[2]: Hij geeft aan dat het woord in het algemeen een cultusleider kan betekenen, maar het kan tevens verwijzen naar een dans of een religieuze processie. Het woord betreft hier dus een religieuze titel van de leidersfunctie. Een andere belangrijke reden waarom we ervoor kozen de naam *Skadinaujo* te gebruiken, is dat het tijdschrift en de vereniging Groot-Scandinavisch van aard is. Dat wil zeggen dat we ons tot een Scandinavisch publiek wenden en artikels drukken in het Noors, Zweeds en Deens. Dit heeft te maken met ons gemeenschappelijk cultuurerfgoed. Bovendien zijn de talen dermate gelijkaardig, dat het ook praktisch doenbaar is om zich te richten tot een gemeenschappelijk publiek, en tegelijkertijd de eigen aard van iedereen te behouden.

Hoe is de vereniging opgebouwd en hoe verloopt de samenwerking tussen de Scandinavische landen?

KultOrg: De vereniging is losjes opgebouwd. We baseren ons op vrijwillige activiteiten, en alles wordt

gestuwd vanuit eigen initiatief. Het voordeel hiervan is, dat er een actieve kern met toegewijde mensen tot stand is gekomen, waarvan we weten dat ze niet zullen wegvallen of dat ze hun interesse niet zullen verliezen. De samenwerking met de andere Noordse landen verloopt goed, en de communicatie tussen ons staat sterk op de meeste vlakken. Wat betreft het bevolkingsaantal, zouden we theoretisch gezien evenveel geïnteresseerden in Denemarken als in Noorwegen moeten gehad hebben, en dubbel zoveel in Zweden. Dat hebben we echter niet. Tegenwoordig zijn we het grootst in Noorwegen, maar dat komt omdat de beweging zelf, die *KultOrg* oprichtte, hier het grootst was. De invloedsfeer in zowel Denemarken als Zweden is echter ook groot en we hebben vele goede contacten in geheel Scandinavië, dus we geloven dat het huidige uitzicht van de vereniging sterk zal veranderen in de loop van de volgende jaren. In Noorwegen vult de vereniging een put in het ideologische landschap, in hoeverre dezelfde put in Denemarken en Zweden bestaat weten we niet, maar onze indruk is dat de toestand daar gelijkaardig is. We hebben samenkomsten gehad in Denemarken, Zweden en Noorwegen. Afgelopen zomer ondernamen we een fantastische reis in Denemarken, onze gastheer nam ons mee naar vele bekende en minder bekende historische plaatsen. Fyrkat, Trelleborg, Jelling en Lindholm Høje, om er nog maar een paar te noemen. Het is altijd leuk om bezocht te worden, of om andere mensen uit de Noordse streken te bezoeken. Dat sterkt zowel het gemeenschapsgevoel als de beleving van de eigen aard.

Eén van de werkzaamheden bestaat eruit, een tijdschrift en oudere literaire werken (opnieuw) uit te geven. Wat kunnen geïnteresseerden verwachten van deze uitgaven? Op welke manier hopen jullie dat deze uitgaven de lezers zullen beïnvloeden?

KultOrg: We hebben ons gericht op het uitgeven van enkele sleutelgeschriften binnen ons interessegebied, bovenop ons blad, doorheen de jaren. We konden er oneindig veel meer uitgegeven hebben, maar we hebben hoofdzakelijk geprobeerd, om enkele werken uit te geven die niet langer onder het kopierecht vielen en moeilijk verkrijgbaar waren. We hebben opgemerkt dat populairwetenschappelijke tijdschriften enkele van onze uitgaven geciteerd hebben, iets wat bevestigt dat er daadwerkelijk een nood aan kennis was. Het tijdschrift is veruit het belangrijkste waarmee we ons bezighouden. De geïnteresseerden kunnen een inhoud verwachten, die alles bijeen genomen zelden gevonden wordt in Scandinavische tijdschriften. Het kan gebeuren dat men alleenstaande artikels vindt met dezelfde onderwerpen, die wij behandelen. We weten echter dat er veel mensen zijn, die enkel in deze onderwerpen geïnteresseerd zijn, en enkel bij ons zullen zij deze verzameld in een tijdschrift vinden. We kunnen dus stellen, dat de taak van *KultOrg* er in bestaat, identiteit uit te dragen. Dat kan misschien verwaand aandoen, en dat is juist heel duidelijk onze opvatting van traditiebeklemtoonde identiteit. Dan hopen we tenslotte, dat zij die *KultOrg* lezen ons als verwijzingsraam zullen gebruiken voor hun eigen identiteit. Het belangrijkste wordt dan de kennisgegevensbank, die vergaard is in het tijdschrift of het verband waar we een deel van uitmaken.

Hoe belangrijk is het Scandinavische culturele erfgoed

voor jullie? Zouden jullie kort diens bijzonderheden kunnen schetsen? Hoe groot is de aangrijpende waarde bij de bevolking voor bijvoorbeeld het niet-stoffelijke erfgoed?

KultOrg: Zo waarachtig als het culturele erfgoed natuurlijk is, zo is dat erfgoed van levensbelang voor ons, of we er ons bewust van zijn of niet. Maar eigen aan het begrip erfgoed, is dat het niet iets is wat walmt van vrijwilligheid (lees: onder de bevolking!). Wat we zouden kunnen menen over ons cultureel erfgoed is niet van belang. Het is meer de plicht om verder te zetten wat doorheen de tijden omwille van geschiedkundige gebeurtenissen en gebruiken ofwel verwaterd ofwel verdiept is? Dit alles is nauw verbonden met identiteit, en we zien dat net dát teloorgaat met iedere dag die voorbijgaat, terwijl de nood gelijktijdig enkel maar blijft stijgen. Het is vanzelfsprekend moeilijk om iets beslissends te zeggen over de gevoelens van de bevolking tegenover het niet-stoffelijke erfgoed. Vooral misschien omdat er amper iets over dit niet-stoffelijke erfgoed te zeggen valt. Er is een sterk verschil tussen de oudste lagen van de bevolking en de hedendaagse kinderen en jeugd, op wie het niet-stoffelijke niet overgedragen werd. Maar het is nog niet te laat om te beginnen met het doorgeven ervan. De meest populaire verzienerprogramma's zijn telkens diegene, die een erg traditionele of een meer antinieuwerwetse levenswijze voorstaan. Hiermee wordt meer dan een vierdedeel van de bevolking bereikt. Wij geloven dat dit meer zegt over de kracht onder de bevolking, dan dat wat ze in handelingen aantonen, maar juist dergelijke zaken zorgen ervoor, dat een algehele modernistische knieval minder waarschijnlijk lijkt dan in andere omstandigheden. Wij staan dus ook open voor het erfgoed en zien het niet als een afgesloten hoofdstuk, zoals de modernisten doen. Hier zijn daden belangrijker dan woorden, en wij sporen allen aan om traditionele activiteiten, of ze nu praktisch of ideologisch van aard zijn, verder te zetten. Het is bijzonder moeilijk om de eigenaardigheden van de Scandinavische cultuur kort te schetsen. Ten eerste verschilt deze van streek tot streek en ten tweede beschikken wij nog niet over genoeg kennis hieromtrent binnenin de vereniging.

Indien jullie drie lieden, die bijgedragen hebben aan de Scandinavische cultuur op verschillende gebieden, zouden kunnen aanbevelen, wie zouden jullie dan uitkiezen? En waarom precies deze personen?

KultOrg: Het is onmogelijk om één of drie belangrijke lieden aan te duiden, daar velen werkelijk hebben bijgedragen aan de zoektocht naar kennis op vlak van het Scandinavische cultuurerfgoed, elk op zijn of haar eigen manier. Je kan het vergelijken met puzzelstukjes, die pas hun betekenis krijgen als alle stukjes in het puzzelspel op hun plaats vallen. Het is zelfs van waarde, om het begrip integraalcultuur op te merken in dit verband, omdat de cultuur gezien wordt door verzamelde levensuitdrukkingen, die het heden ten dage als heilig en wereldlijk ervarene

in zich dragen en met elkaar verbinden.

Werkgroep Hagal ***neemt een duidelijk standpunt in tegen de handel in oudheidkundige voorwerpen. Dit zet immers aan tot roofopgravingen, die leiden tot een onherstelbaar verlies van grote hoeveelheden belangrijke oudheidkundige bronnen. Wat is jullie mening hierover?***

KultOrg: *KultOrg* als vereniging en tijdschrift heeft geen duidelijke richtlijnen of een standpunt over dit probleem, maar we kunnen gerust zeggen dat onze intekenaars en leden dezelfde mening hebben als *Werkgroep Hagal*. Niemand is gediend met de handel in 'oudheidkundige voorwerpen' en het kan aldus als één van de allergrootste misdaden beschouwd worden. Op die manier vertoont dit misdrijf gelijkenissen met de handel in roesmiddelen en mensen.

Door ondoordacht grondgebruik op vlak van land- en bosbouw raakt de natuur en het landschap steeds meer verscheurd en eenvormiger. Welke gevolgen draagt dit mee voor de Scandinavische wildernis?

KultOrg: De Scandinavische wildernis was eeuwenlang enorm groot, tot het midden van de 19de eeuw. Nu zijn enkel nog kleine resten van overgebleven. Indien we de biotopen die nog over zijn kunnen redden, dan hebben we op z'n minst nog de mogelijkheid om opnieuw oerbos te doen ontstaan in een ongelooflijk verre toekomst. Dat wil zeggen, dat we reeds vandaag met de gevolgen leven. Iets wat misschien even belangrijk is om zich af te vragen, is welke soort gevolgen dit geeft voor de bevolking. Het is verleidelijk om de geestelijkheid van de bevolking gelijk te stellen aan de toestand van een woud. In ieder geval houden weinigen nog steeds stand. In meerdere onderzoeken houdt het leeuwendeel van de bevolking niet van houtkap, wil het niet dat de bossen verdwijnen, en bos en wildernis zijn een geliefde recreatieplek. Het zijn evenwel maar de weinigen die ervoor zorgen, dat de autowegen in de bossen vermeerderen en dat het bos verdwijnt. Alles in beschouwing genomen, moet het denken van de bevolking een volledige omwenteling meemaken, eer alles beter zal worden, maar het is onmogelijk om te weten wanneer en zelfs áls dit zal geschieden. De overheid heeft bovendien nog nooit stappen ondernomen om teelaarde te beschermen, wat toch wel het belangrijkste is, dat een volk bezit om te overleven.

We leven in tijden waarin economische groei over al het andere voorgaat. De druk op het ecosysteem overstijgt alle normen.

Welke maatregelen zijn er volgens jullie nodig om tot een houdbare ecologische oplossing te komen?

<u>KultOrg:</u> Het is moeilijk te zeggen wat er nodig is. Ofwel moet iemand de macht overnemen, maar dan neemt men het risico dat de machtsstructuur diens mandaat overschrijdt en de macht misbruikt voor andere ondermijnende doeleinden. Ofwel moet de macht vanuit de volksgemeenschap komen, met gemeenschappelijke normen, cultuur, identiteit en interesses. Dit laatste is de meest democratische oplossing met het minste gevaar voor misbruik, maar ook de minst waarschijnlijke oplossing, als men tenminste de hedendaagse samenleving beschouwt. De globalisering verplaatst de macht van een plaatselijke hiërarchie, waarbij het volk de mogelijkheid tot invloed heeft, naar een internationale hiërarchie, die onzichtbaar is en geen enkele mogelijkheid tot invloed biedt. Economische groei dient de internationale machtsstructuur, terwijl het ecologisch evenwicht de plaatselijke samenleving dient, waar de plaatselijke bevolking geen mogelijkheid heeft om zich te verplaatsen en diens erfgoed en broodwinning recht voor de deur heeft.

Het laatste woord is aan jullie! Willen jullie nog iets toevoegen?

<u>KultOrg:</u> Ga door met de aanwakkering van het volkse erfgoed!

Wij danken u voor dit vraaggesprek!

K. Hoornaert

Wie in contact wil komen met de vereniging of zich intekenen op het tijdschrift, kan dit doen aan de hand van een bezoek aan de webstek: www.kultorg.com.

---

1) Op diens beurt afgeleid uit de Proto-Indo-Europese werkwoordswortel **ekw-* ‘drinken’(nvdo).
2) *Öndurguð* en *Öndurdís: Studies over het voorchristelijke geloof in Scandinavië* (nvdo).